

N:o 66.

Af Herr **A. Helander:** *Om ny lönestat för Landtmäteristyrelsen och dess tjenstemän.*

Som Kongl. Maj:t i sin nådiga proposition angående omorganisation af Landtmäteri-styrelsen hufvudsakligen gillat löneregleringskomiténs förslag derom, att inseendet öfver justeringen af mått och vigter skulle från bemälda styrelse skiljas och i stället öfverlemnas åt ett särskildt embetsverk, men det är möjligt att Riksdagen icke finner skäl att för en dylik anordning anslå erforderliga medel; så skulle, för sådan händelse, något förslag icke föreligga till ny lönestat för Landtmäteristyrelsen och dess tjenstemän. Af denna anledning har jag funnit mig böra i motionsväg afgifva dylikt förslag, under antagande att någon förändring i styrelsens sammansättning nu icke eger rum.

Då jag, på sätt mitt vid remissen af den Kongl. propositionen om statsverkets tillstånd och behof denna dag afgifna yttrande visar, är af den åsigt, att omorganisation af Landtmäteri-styrelsen och det dermed förenade inseendet öfver justeringen af mått och vigter åtminstone för det närvarande icke är af behofvet påkallad, så får jag såsom stöd för denna min åsigt, och för att icke behöfva återupprepa hvad som redan förut blifvit sagdt, åberopa och hänvisa till mitt nyss berörda yttrande, till hvilket, för det ändamål denna min motion afser, jag dock måste göra ett ytterligare tillägg.

Den Kongl. propositionen förutsätter att, med undantag för öfveringenjören, öfrige innehafvare af befattningar, hvilka blifvit till indragning ifrågasatta, fortfarande skulle sina tjänster uppehålla, och lönebeloppen på allmänna indragningsstaten uppföras. Så länge emellertid tjensteutöfningen fortsattes, synes det vara enklast, att befattningarne kvarstå på

Landtmäteri-styrelsens stat, och först derifrån uteslutas i mån som tjenstemännen verkligen afgå. Om pröfning då sker, huruvida förhållandena medgifva tjenstens undvarande, synes all erforderlig försigtighet hafva blifvit iakttagen. Då det måste vara med god hushållning mera öfverensstämmande, att äfven öfveringenjören fortfarande, och intill dess hans tjänst möjligen blir öfverflödig, tjenstgör, än att han pensioneras utan att därför lemna något arbete, helst, såsom mitt nyss berörda anförande i dag utvisar, hinder häremot icke kan möta, så bör äfven hans tjänst, åtminstone tills vidare, i Landtmäteri-styrelsens stat kvarstå. Visserligen skulle, enligt det förslag jag framställer, hans löneförmåner blifva högre än den af Kongl. Maj:t föreslagna pensionen; men så komme han ock, efter detta förslag, att i verkligt arbete lemna valuta för statsverkets utgift; och beredes det äfven genom samma förslag derigenom större möjlighet för att framdeles kunna indraga tredje ingenjörstjensten. Hvad denna senare såväl som amanuensstjerner angår, ifrågasätter jag ej ålderstillägg, dels emedan de förr eller senare torde komma att indragas, och dels emedan de i alla fall, äfven enligt Kongl. propositionen, icke skulle beredas en dylik förmån. All billighet fordrar dock att, så länge amanuenser ännu finnas, deras ytterst låga aflöning något förhöjes.

I anseende till svårigheten att numera anställa landtmätare såsom vikarier inom verket, då behof af vikarie uppstår, har jag ansett det vara skäl att så anordna, att ordinarie tjenstemän derstädes, så långt sådant låter sig göra, måtte såsom vikarier användas, helst man eljest äfventyrar att för vikariat icke hafva examinerad tjensteman att påräkna, om större vigt lägges på extra biträden. Sådant anordning är ock möjlig att åstadkomma, så länge någon väsentlig indragning af tjänst ännu icke skett. Det synes mig ock vara, för minskning i kostnaderna för det allmänna och för befordrande af skyndsamhet lämpligt, att yngre tjenstemän, då deras göromål det tillåta, må kunna användas att biträda äldre, när de senare tillfälligtvis med många göromål öfverhopas.

Enligt det förslag till stat, som innefattas i nedan stående tabell, jemfördt med staten för år 1877, intagen å pag. 67 i lönerogleringskommitténs betänkande, skulle en minskning mot hvad denna senare visar, uppkomma af 3,377 kronor, då det antages att sportlerna, tillsammans utgörande 5,155 kronor, tillfalla statsverket. Hela detta belopp kan likväl, af skäl som mitt ofvan omförmälda, i dag afgifna yttrande visar, och på grund af hvad här nedan föreslås, icke till fullo statsverket tillgodokomma. I mån som det framdeles blifver möjligt att indraga tredje ingenjör-

tjensten och begge amanuéstjänsterna uppkommer en besparing, enligt mitt förslag, af högst 6,500 kronor. Skulle det slutligen visa sig, att äfven öfveringenjörens tjänst verkligen blifver obehöflig, så kan vidare en besparing af 4,500 kronor, ålderstillägget oberäknadt, uppkomma.

På grund af hvad här blifvit nämndt, deraf ock följer, att anslaget för vikariat och extra biträden bör kunna ej obetydligt minskas, lemnas följande

Förslag till stat för Landtmäteristyrelsen, att tillämpas från och med år 1879.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Generaldirektören.....	6000	3000	9000	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
Landtmäterisekreteraren	3000	2000	5000	
Öfveringenjören	3000	1500	4500	
Landtmäterifiskalen	2500	1500	4000	
Aktuarien och Registratorn	2500	1000	3500	
1 Ingeniör	1800	700	2500	
1 dito	1800	700	2500	
1 dito	1800	700	2500	
1 Amanuens.....	1500	500	2000	
1 dito	1500	500	2000	
Till arfvode åt lärare för landmäterielevers undervisning	—	—	3000	
Till Landtmäteristyrelsens förfogande för vikariatsersättning, arfvoden åt extra biträden och renskrifning	—	—	2000	
Förste vaktmästaren	800	300	1100*	Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor.
Andre dito	500	300	800*	

* Om vaktmästaren åtnjuter förmånen af fri bostad inom generallandtmäterikontorets hus jemte vedbrand, böra, såvida icke dessa förmåner tillkomma honom såsom portvakt eller för andra åligganden utöfver tjensten, desamma till ett värde af 150 kronor inberäknas under lönen, hvilken i sådant fall bör utgå för Förste vaktmästaren med 650 och för Andre vaktmästaren med 350 kronor kontant.

I sammanhang med fastställande af lönestat föreslår jag till antagande följande bestämmelser, nemligen:

a) att inseendet öfver mått- och viktjustering fortfarande såsom hitintills må vara förenadt med Landtmäteri-styrelsen;

b) att Landtmäteri-styrelsens organisation må förblifva oförändrad, och tjänstemännen hafva hufvudsakligen enahanda åligganden såsom för det närvarande;

c) att, när amanuensstjänst eller tredje ingenjörens tjänst blir ledig, samma tjänst icke får återbesättas utan efter föregången anmälan hos och tillåtelse af Kongl. Maj:t;

d) att villkoren för åtnjutande af aflöning enligt nya staten må blifva desamma som i statsrådsprotokollet, Bil. 5 a till Kongl. Maj:ts nådiga proposition N:o 1 om statsverkets tillstånd och behof 1878, äro införda under punkterna 1—7 samt 10 (nytt nummer: 9), den sistnämnde dock med den förändring, att lösen för privata karterenovationer fortfarande tillfaller aktuarien och ingenjörerna, hvilka i tur, såsom hitintills, samma renovation verkställa, äfvensom att punkten 8 må få följande förändrade lydelse: »Verkets chef och styrelsens ledamöter åtnjuta semester under en och en half månad samt öfrige tjänstemän under en månad årligen»;

e) att tjänsteman i Generallandtmäterikontoret, som icke tillhör styrelsen, må vara skyldig att, efter förordnande, förrätta högre tjänst inom verket, då innehafvare af sådan tjänst i följd af sjukdom eller semester, eller af annan anledning, är förhindrad att samma tjänst sjelf uppehålla; samt

f) att ingenjörer och amanuenser skola hafva åliggande att, när annan tjänsteman inom verket blifvit tillfälligtvis öfverhopad af göromål, och det utan hinder för egna tjänsteåligganden kan ske, honom biträda, sedan styrelsen derom förordnat.

Om remiss af denna motion till Stats-Utskottet får jag slutligen anhålla.

Stockholm den 24 Januari 1878.

Adolf Helander.

N:o 67.

Af Herr **L. Torpadie:** *Om förändrad lydelse af 17 kap. 4 § Rättegångsbalken.*

Allmänna lagens stadgande uti 17 kap. 4 § Rättegångsbalken derom, att afläget boende vittne under vissa vilkor må få afhöras vid närmaste domstol, är visserligen till sin ordalydelse ej inskränkt endast till tvistemål, men i praxis har förhållandet icke desto mindre blifvit sådant, i följd hvaraf ett i brottmål åberopadt vittne, som vistas å ort, huru aflägsen som helst från den vid hvars domstol målet är anhängigt, måste infinna sig vid denna domstol, brottmålet må nu vara aldrig så ringa. Tydligt är, att en slik praxis, äfven om den må vara riktig och berättigad i gröfre brottmål, deremot blir, tillämpad jemväl i ringare sådana, hinderlig för lagskipningens skyndsamma gång samt besvärlig och kostsam för vittne och parter. Olägenheterna häraf ökas i en tid sådan som vår, då, i följd af lättade kommunikationer, befolkningen är vida mera rörlig än fordom var fallet, under det att den ekonomiska ställningen inom den klass — arbetarens — hvilken de flesta vittnen i smärre brottmål, t. ex. fyllerier och slagsmål, vanligen tillhöra, nu lika litet som fordom tillåter, ja, ofta nog omöjliggör längre resor af dylik art.